

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Omezení práva styku rodiče s nezletilým dítětem v kontextu vybrané judikatury Ústavního soudu

Podle čl. 18 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte je Česká republika jako jeden ze smluvních států Úmluvy povinna vynaložit veškeré úsilí k tomu, aby byla uznána zásada, že oba rodiče mají společnou odpovědnost za výchovu a vývoj dítěte. K naplňování tohoto převzatého závazku dochází jednak přijímáním vhodné zákonné úpravy a také prostřednictvím soudního rozhodování. Institut styku rodiče s dítětem je jedním ze zákonných prostředků, který umožňuje realizaci rodičovských práv. Platí tedy, že dítě má právo v zásadě na péči a vliv obou rodičů ve stejné míře. Jakákoli omezení jsou možná pouze na základě rozhodnutí soudu. Není proto překvapivé, že jsou příslušná soudní rozhodnutí často předmětem přezkumu Ústavním soudem.

Právní úprava

Podle § 888 zákona č. [89/2020](#) Sb., občanského zákoníku (dále jen „OZ“) platí, že: *„Dítě, které je v péči jen jednoho rodiče, má právo stýkat se s druhým rodičem v rozsahu, který je v zájmu dítěte, stejně jako tento rodič má právo stýkat se s dítětem, ledaže soud takový styk omezí nebo zakáže; soud může také určit podmínky styku, zejména místo, kde k němu má dojít, jakož i určit osoby, které se smějí, popřípadě nesmějí styku účastnit. Rodič, který má dítě v péči, je povinen dítě na styk s druhým rodičem řádně připravit, styk dítěte s druhým rodičem řádně umožnit a při výkonu práva osobního styku s dítětem v potřebném rozsahu s druhým rodičem spolupracovat.“*

Při stanovení rozsahu styku nerezidentního rodiče^[1] s dítětem musí být jako rozhodující kritérium posouzena schopnost tohoto rodiče plnit povinnosti vyplývající z rodičovské odpovědnosti.

Podle § 858 OZ platí, že: *„rodičovská odpovědnost zahrnuje povinnosti a práva rodičů, která spočívají v péči o dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj, v ochraně dítěte, v udržování osobního styku s dítětem, v zajišťování jeho výchovy a vzdělání, v určení místa jeho bydliště, v jeho zastupování a spravování jeho jmění; vzniká narozením dítěte a zaniká, jakmile dítě nabude plné svéprávnosti. Trvání a rozsah rodičovské odpovědnosti může změnit jen soud.“*

Omezení styku ve vybrané judikatuře

V nálezu ze dne 15. 5. 2020 sp. zn. II. ÚS 1191/17 Ústavní soud konstatoval, že je možné odchytil se od obecné premisy, že dítě má právo stýkat se s oběma rodiči v zásadě stejné míře, existují-li objektivní odchylky od „běžného“ stavu. Za takovou odchylku lze podle názoru Ústavního soudu považovat i specifický zdravotní stav nezletilého dítěte. Analogicky tak lze dle mého názoru dovodit, že specifický zdravotní stav rodiče může představovat objektivní hledisko pro omezující rozhodnutí soudu o styku rodiče s dítětem.

Podle čl. 4 odst. 2 Úmluvy o styku s dětmi je možné styk rodiče s dítětem omezit anebo vyloučit, je -li to nezbytné v nejlepším zájmu dítěte. Základním hlediskem při rozhodování

o poměrech nezletilého tak musí být zejména zohledněny nejlepší zájmy nezletilého.

V rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 4. 12. 2014, sp. zn. III. ÚS 2427/14, se konstatuje, že prioritním zájmem nezletilých dětí je ochrana jejich života a zdraví a že je úkolem obecných soudů, aby zjistili, zda existuje reálné riziko, že styk s nerezidentním rodičem mohl nezletilé reálně ohrozit.

V pochybnostech soudu o bezpečí nezletilých během realizace styku s rodičem může být asistovaný styk. Asistovaný styk, zejména prostřednictvím specializovaných pracovišť s účastí pedopsychologa či sociálního pracovníka, může být dočasným vhodným řešením pro ochranu zdravého vývoje nezletilého v době, kdy je styk s rodičem realizován a současně nebude právo styku zcela vyloučeno a vztah daného rodiče s dítětem bude mít šanci rozvíjet se. Asistovaný styk považuje za prostředek ochrany před újmou na zdraví a duševním stavu nezletilého také Ústavní soud (srov. Nález Ústavního soudu ze dne 26. 7. 2017, sp. zn. I. ÚS 1079/17).

Otázce omezení styku jednoho rodiče se věnoval Ústavní soud také ve svém novém rozhodnutí z ledna 2021 (sp. zn. IV. ÚS 2611/2020). V tomto rozhodnutí Ústavní soud uzavřel, že není ústavně komfortní situace, kdy styk jednoho z rodičů nebyl nijak upraven, čímž formálně hrozilo nebezpečí přerušování kontaktů mezi rodičem a dítětem, a to až do případného nového rozhodnutí o styku. Taková situace je nepochybně v rozporu se zájmy nezletilého dítěte.

Závěr

Není pochyb o tom, že dítě má právo na oba rodiče, stejně jako oba rodiče mají stejná rodičovská práva. „Být spolu“ je jeden ze základních prvků rodinného života, který je v případě nerezidentního rodiče realizován právě prostřednictvím práva styku. Základním kritériem pro rozhodování soudů v těchto věcech musí být vždy nejlepší zájem dítěte (srov. čl. 3 Úmluvy o právech dítěte). Prioritním zájmem nezletilých dětí je ochrana jejich života, zdraví a zdravého vývoje. Proto mohou nastat situace, kdy by mělo být právo styku jednoho rodiče omezeno. Soud musí v takových případech postupovat velice opatrně, na druhou stranu však lze na soudy apelovat, aby vzneseným obavám rodičů přikládali dostatečnou váhu, aby se z premisy stejných práv rodičů nestala pouze prázdná fráze slepě ospravedlňující soudní rozhodnutí.

Mgr. Sabina Čamdžicová
advokátní koncipientka

[TOMAN & PARTNEŘI advokátní kancelář, s.r.o.](http://www.iustitia.cz)

Trojanova 12
120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 918 490
Fax: +420 224 920 468
e-mail: ak@iustitia.cz

[1] Tedy toho rodiče, kterému není dítě svěřeno do péče.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)